

**ODROBINA HANNA**

Újlatin nyelvek és kultúrák (olasz)

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

**Témavezető:**Dr. Sermann Eszter  
adjunktus, SZTE BTK**KULTURÁLISAN KÖTÖTT ELEMOK SZABÓ MAGDA  
ABIGÉL CÍMŰ REGÉNYÉNEK OLASZ ÉS ANGOL NYELVŰ  
FORDÍTÁSÁBAN****Kulcsszavak:** kulturálisan kötött elemek; Abigél; Szabó Magda; fordítási megoldások; fordítási stratégiák

A kulturálisan kötött elemek témája széles körű szakirodalommal rendelkezik a fordítástudományon belül, mivel a fordítás kulturális jellegének vizsgálatára mindig is kiemelt figyelem irányult. A jelen dolgozat keretében Szabó Magda Abigél c. regényében található kulturálisan kötött elemeket, és azok olasz, illetve angol célnyelvi megfelelőit vizsgálom.

Az alapvető célkitűzésem annak vizsgálata volt, hogy a kulturálisan kötött elemeket milyen módon ültették át a fordítók az olasz, illetve angol célnyelvi szövegbe, milyen fordítási megoldásokat és fordítási stratégiákat alkalmaztak a fordítás folyamata során. A kutatásomhoz három hipotézist fogalmaztam meg. (1) Az angol célnyelvi a kulturálisan kötött elemek között nagyobb arányban szerepel a honosítás mint fordítási stratégia, valamint jellemzőbb az olyan fordítási megoldások alkalmazása, amelyek nagyobb mértékben szakadnak el a forrásnyelvi szövegtől. (2) Az olasz célnyelvi szövegben a kulturálisan kötött elemek fordítására inkább jellemzőek azok a megoldások, amelyek kisebb mértékben szakadnak el a forrásnyelvi szövegtől, tehát inkább idegenítőnek tekinthetők. (3) Az angol célnyelvi szövegben a kulturálisan kötött elemekre inkább honosító, addig az olasz célnyelvi szövegben inkább az idegenítő fordítási stratégia jellemző nagyobb arányban.

A kutatási korpuszom felépítéséhez kigyűjtöttem az Abigél c. regény magyar forrásnyelvi, illetve olasz és angol célnyelvi változatából a kulturálisan kötött elemeket, amelyeket négy különböző Excel-táblázatba rendszereztem, olasz és angol fordítási megoldások szerint, tematikus csoportok, és végül – lehetőség szerint – fordítási stratégiák alapján. A számadatokat táblázattal és diagramokkal szemléltettem, majd részletesen elemeztem a korpuszból vett néhány érdekes példát. Az eredmények azt mutatják, hogy míg az angol célnyelvi szövegre a kulturálisan kötött elemek fordításának tekintetében inkább a honosító stratégia, valamint a fordítási megoldások közül a generalizálás, a kihagyás, a konkretizálás és a teljes átalakítás figyelhető meg gyakrabban, addig az olasz célnyelvi szöveg esetében kiegyenlítettebb a honosító és az idegenítő stratégiák aránya, és nagyobb arányban szerepel az átvétel és a részleges átvétel.